

ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΤΣΙΜΕΝΤΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑΣ -Μ. ΙΟΡΔΑΝΙΔΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

- Η απρόσωπη ζωή, οι άνθρωποι και τα διαμερίσματα σε μια σύγχρονη τσιμεντούπολη
- Προβλήματα από τη συγκατοίκηση πολλών οικογενειών στις σύγχρονες πολυκατοικίες
- Εργαζόμενες μητέρες με παιδιά. Οι δυσκολίες στην ανατροφή και στη διαπαιδαγώγηση

Χώρος: Πολυκατοικία, ίσως στην Αθήνα

Χρόνος: Απροσδιόριστος.(πρόκειται μάλλον για τη δεκαετία του '70)

Περιεχόμενο: Κοινωνικό.

1. Ποιες παρατηρήσεις οδηγούν τον αναγνώστη στο συμπέρασμα ότι το έργο είναι αυτοβιογραφικό;

2. ΔΟΜΗ

Ενότητες

Τίτλοι

1η Ενότητα: « Ζούμε στην εποχή... στον τοίχο»:

2η ενότητα: « Αλλάζουν οι καιροί... ένας τοίχος»:

3η Ενότητα: « Από το λουτροκαμπινέ... και ησυχάσαμε»:.....

3. Σύμφωνα με τις διαπιστώσεις της αφηγήτριας –συγγραφέως οι Έλληνες- «Ρωμιοί» έχασαν τη Ρωμιοσύνη τους. Καταγράψτε τα στοιχεία που αποτελούν αυτή την ταυτότητα του Έλληνα:

«Έχασαν οι Ρωμιοί τη ρωμιοσύνη τους»(Ρωμιοσύνη: ο Ελληνισμός, η ελληνική ψυχή, το φρόνημα και τα ιδανικά του ελληνικού έθνους και εδώ ο τρόπος συμπεριφοράς των Ελλήνων)Στη συνείδηση της αφηγήτριας η λέξη «ρωμιοσύνη» είναι συνυφασμένη με τις παραδοσιακές αρετές των Ελλήνων: τη φιλοξενία, την αλληλεγγύη, τη φιλία, την ψυχική ευγένεια, τη συμπόνια. Αλλωστε με αυτές τις αρετές μεγάλωσε όταν ζούσε στην Κωνσταντινούπολη. Τώρα όμως στην Αθήνα διαπιστώνει μια άλλη κοινωνική πραγματικότητα. Οι άνθρωποι έχουν υιοθετήσει ξενικές συνήθειες. Έχουν γίνει τυπικοί κι εσωστρεφείς. Δεν ανοίγουν τα σπίτια τους και τις καρδιές τους. Έτσι στη θέση των παραδοσιακών αξιών έχει μπει η καχυποψία, η αδιαφορία, ο φόβος, η αντικοινωνικότητα. Οι ένοικοι των πολυκατοικιών πολλές φορές δε γνωρίζονται. Γι αυτό λοιπόν η αφηγήτρια καταλήγει ότι έχασαν οι ρωμιοί τη ρωμιοσύνη τους δηλαδή την ελληνική τους φυσιογνωμία, αφού αλλοτριώθηκαν από τα ξενικά πρότυπα. (αλλοτρίωση: αποξένωση του ανθρώπου από τη φύση, από τον άλλο άνθρωπο και από τον ίδιο του τον εαυτό)

4. Ποια είναι η συμπεριφορά της εργαζόμενης μητέρας προς το παιδί της; Αναζητήστε τις αιτίες της «υστερικής» συμπεριφοράς της.

5. Να σχολιάσετε τη φράση: «έχουν την αξιοπρέπειά τους και τα παιδιά».

Η φράση « έχουν την αξιοπρέπειά τους τα παιδιά» σε συνδυασμό με το γαλλικό ρητό συνοψίζουν τις θέσεις της συγγραφέως και αφηγήτριας για τα δικαιώματα και τη διαπαιδαγώγηση των παιδιών. Τα παιδιά έχουν κι αυτά δικαιώματα και χρειάζονται σωστή διαπαιδαγώγηση. Χρειάζονται αγάπη, στοργή, υπομονή.

6. Σύμφωνα με τη συγγραφέα η σύγχρονη νοικοκυρά «αγαπά» το σπίτι της; Αν όχι, γιατί συμβαίνει αυτό;

7. ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ

Αφηγήτρια:

Μητέρα:

8. Χαρακτηρίζοντας τον σύγχρονο και παραδοσιακό τρόπο ζωής:

ΔΥΤΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΖΩΗΣ(αλλοτρίωση)	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ (αυθεντικότητα)
παρόν	παρελθόν
τυποποίηση- ομοιομορφία	ποικιλία - διαφορετικότητα-δημιουργικότητα
αποξένωση	φιλοξενία
καχυποψία	αυθορητισμός-εμπιστοσύνη
απρόσωπος χαρακτήρας πολυκατοικιών	ιδιαίτερος χαρακτήρας μονοκατοικιών
φόβος	εμπιστοσύνη
περιορισμός	ελευθερία
ψυχρότητα	εγκαρδιότητα, ζεστασιά
αδιαφορία	ενδιαφέρον, αλληλεγγύη
άγχος, πίεση	ηρεμία, γαλήνη
βία	ανθρωπιά
εσωστρέφεια	εξωστρέφεια
αντικοινωνικότητα -απομόνωση	κοινωνικότητα
εγωκεντρισμός	συλλογικότητα
ατομικισμός	αλληλεγγύη
αγένεια	ευγένεια

9. Αν ζείτε σε πολυκατοικία, να καταγράψετε τα προβλήματα που προκύπτουν από τη συγκατοίκηση πολλών οικογενειών. Αν πάλι κατοικείτε σε μονοκατοικία, ποια πλεονεκτήματα αλλά και ποια μειονεκτήματα έχει η έλλειψη συγκατοίκων;

10. **Συμπέρασμα-μήνυμα:** « όσο πλησιάζουν οι στέγες των σπιτιών, τόσο απομακρύνονται οι καρδιές των ανθρώπων». Η ζωή στις πολυκατοικίες είναι απάνθρωπη. Αυτό οδηγεί στην ψυχική απομάκρυνση των ανθρώπων μεταξύ τους, την αλλαγή στην συμπεριφορά τους, τις απρόσωπες σχέσεις, την αδιαφορία.

11. Αφηγητής: Η αφηγήτρια συμμετέχει στη δράση. Είναι ένα από τα πρόσωπα της ιστορίας που αφηγείται. Αυτό φαίνεται και από το πρόσωπο στο οποίο γίνεται η αφήγηση, δηλαδή σε α΄

ενικό. Μιλάει για τον εαυτό της, αυτή είναι η πρωταγωνίστρια. Άλλωστε έχει στοιχεία αυτοβιογραφικά που μας κάνουν να ταυτίζουμε την αφηγήτρια με τη συγγραφέα.

Αφηγηματικοί τρόποι: Στο απόσπασμα εναλλάσσονται η αφήγηση με το διάλογο και έτσι το κείμενο γίνεται πιο ζωντανό και παραστατικό. Παρατηρούμε κι ένα σχόλιο της αφηγήτριας («Αλλάζουν οι καιροί...τη ρωμιοσύνη τους»).

12. ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΑ ΜΕΣΑ

Παρομοιώσεις: «θυμίζει κατάστρωμα βαποριού»,
.....

Μεταφορά: «Εκεί που θα κουρνιαστεί...»

Ειρωνεία: «Εσωτερικά τα λένε ...δρόμο», «... μπαλκόνι που ζώνει... βαποριού»,
..... Η αφηγήτρια ειρωνεύεται τον ομοιόμορφο και τυποποιημένο τρόπο ζωής στα σύγχρονα διαμερίσματα, την τυποποιημένη διάταξη των επίπλων, που δεν αφήνουν την νοικοκυρά να ανασάνει και να φτιάξει τον χώρο της.

13. ΓΛΩΣΣΑ: Απλή, καθημερινή - αμεσότητα προφορικού λόγου και το λεξιλόγιο που χρησιμοποιείται είναι καθημερινό.

(« είναι όλο μπαλκονόπορτες, την κόχη της, να πιει το καφεδάκι της, να μην κουτουλήσεις, τα μούτρα, αγουροξυπνημένο, το μπικ-μπικ του αυτοκινήτου, θα σε μπατσίσω, με τραβοκοπά, πάω να πιάσω την πόρτα τους με τις κλωτσιές, έγινε πετσι και κόκαλο κλπ.»)

14. Ύφος

Είναι απλό, λιτό, χωρίς πολλά σχήματα λόγου. Είναι άμεσο και εξομολογητικό , καθώς η αφηγήτρια σε α' πρόσωπο καταγράφει Είναι ζωντανό και παραστατικό,, χάρη στη λεπτομερή περιγραφή του..... και χάρη στους διαλόγους που διακόπτουν την αφήγηση. Είναι επίσης ειρωνικό και χιουμοριστικό καθώς η συγγραφέας
.....

15. Αν εσείς ήσασταν η γειτόνισσα-μάννα και δεχόσασταν τις υποδείξεις της συγγραφέως για την ανατροφή του παιδιού σας, πώς θα αντιδρούσατε; Γράψτε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

16. Μπείτε στη θέση της κ. Παναγιώτας, της καθαρίστριας που έχει αναλάβει την καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων της πολυκατοικίας και γράψτε μια σελίδα στο ημερολόγιό της. (150-200 λέξεις)

17. Μπείτε στη θέση του μικρού κοριτσιού που ζει στο διπλανό διαμέρισμα και γράψτε μια σελίδα στο ημερολόγιό της. (150-200 λέξεις)

18. Σε σύγκριση με το κείμενο « Χαλασμένες γειτονιές» που έχετε διδαχθεί :

α. Να εντοπίσετε τα κοινά θέματα

β. Ποιο από τα δύο έργα είναι πιο κοντά σας , σας μεταδίδει πιο άμεσα τα μηνύματά του και γιατί;